

Список використаних джерел

1. Кононец Н. В., Балюк В. О. Сучасні підходи до розроблення електронних освітніх ресурсів для формування цифрової компетентності майбутніх економістів. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2019. № 4 (156). С. 15–21.
2. Кононец Н. В. Педагогічні інновації вищої школи: ресурсно-орієнтоване навчання. *Педагогічні науки : зб. наук. праць*. Полтава, 2012. Вип. 54. С. 76–80.
3. Кононец Н. В. Принцип мультимедійності при створенні електронного підручника як засобу індивідуалізації навчання студентів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосв. школах: зб. наук. праць*; за ред. Т. І. Сущенко. Запоріжжя, 2009. Вип. 5 (58). С. 49–56.
4. Кухаренко В. М., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс: навчальний посібник. Харків : НТУ «ХПІ», «Торсінг», 2002. 320 с.
5. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навчальний посібник. Київ, 2001. 608 с.
6. Селевко Г. К. Энциклопедия общеобразовательных технологий: в 2 т. Москва : НИИ школьных технологий, 2006. Т. 2. 816 с.
7. Чепмен Н., Чепмен Дж. Цифровые технологии мультимедиа. Киев : Диалектика, 2005. 624 с.

**Руслан ЛУЦЕНКО,
Ольга ЛУЦЕНКО**

ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ФАРМАКОЛОГІЇ З КЛІНІЧНОЮ ІМУНОЛОГІЄЮ ТА АЛЕРГОЛОГІЄЮ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

В 2019 році пандемія COVID – 19 для всього світу стала викликом, з яким стикнулася не тільки галузь медицини, а й галузь навчання [5]. Запровадження карантину на території України спонукало систему освіти прийняти важливе рішення про впровадження он-лайн занять у найкоротший термін не тільки для учнів загальних середньо освітніх шкіл, а й для вищих навчальних закладів. Для здобувачів освіти та викладачів це була нова система викладання своїх предметів, адже потрібно було враховувати всі особливості викладання предмету та контроль знань. Це стало нелегким випробуванням не лише для викладачів але й для здобувачів освіти. З такими нововведеннями зіткнулися учасники навчального процесу Полтавського державного медичного університету. З'явилося багато різноманітних платформ для викладання та контролю знань це Web-платформи, кейс-технології, ТВ-технології. Найбільш простими, водночас дієвими, для проведення практичних занять виявились платформи ZOOM, Googl Classroom, Edmodo [2].

Для забезпечення високого рівня підготовки здобувачів освіти Дистанційна форма навчання була опанована у надзвичайно короткий термін. За цих умов добувачі освіти і викладачі кафедри експериментальної та клінічної фармакології стикнулися з різноманітними проблемами викладання дисципліни, що потребували вирішення в найкоротший термін. Однак викладачам вдалося забезпечити високий рівень навчання активно впроваджуючи інтерактивні технології в дистанційне навчання. Водночас, великим недоліком такого формату навчання є низька об'єктивність оцінювання знань студентів, бо вони мають можливість застосовувати додатковий матеріал з потрібною інформацією при виконанні завдань, наприклад: при складанні тестового контролю.

Дистанційне навчання – це синтетична, інтегральна, гуманістична форма навчання, що ґрунтується на використанні широкого спектра традиційних та нових інформаційних

технологій та їх технічних засобів, що використовуються для доставки навчального матеріалу, його самостійного вивчення, організації діалогового обміну між викладачем та студентом, коли процес навчання не залежить від їхнього розташування в просторі і в часі, а також до конкретної освітньої установи [4]

Дистанційне навчання – це форма здобуття освіти, при якій в освітньому процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні засоби, а також форми навчання, що базуються на різноманітних комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях [Сисоєва, 2011].

Інтерактивне дистанційне навчання в медицині – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створення комфортних умов навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність. Інноваційні перетворення в медичній освіті вимагають відповідних змін у професійній діяльності викладача, розвитку його особистості як конкурентоспроможного фахівця, який досконало володіє не тільки окремими формами і методами навчання, але й застосовує у своїй роботі цілісні педагогічні технології [6].

Завдання дистанційного навчання: підвищення кваліфікації практикуючих лікарів і провізорів; професійна підготовка та перепідготовка викладачів медичного університету; підготовка студентів з навчальних дисциплін до складання модульних контролів; забезпечення базового курсу за робочою навчальною програмою для студентів, які з різних причин не мають змоги протягом деякого часу відвідувати семінари, практичні заняття та лекції; здобуття додаткової освіти за суміжними спеціальностями (наприклад, майбутній лікар хоче отримати додаткову освіту косметолога, тощо); підготовка школярів старших класів до випускних тестових екзаменів, що є профільними при вступі до медичного університету.

Вирішення цілей і задач дистанційного навчання в медицині забезпечить безперервну медичну освіту, навчання студентів та інтернів, дистанційну адресну допомогу викладача студентові, підвищення кваліфікації лікарів, проведення провідними медичними фахівцями науково-практичних семінарів, конференцій, вебінарів.

Для ефективно організації дистанційного навчання необхідно керуватися основними дидактичними принципами, такими як: інтерактивність; адаптивність; гуманістичність; пріоритетність педагогічного підходу під час проектування освітнього процесу; педагогічна доцільність застосування нових інформаційних технологій; вибір змісту освіти; забезпечення захисту інформації, що циркулює в дистанційному навчанні; стартовий рівень освіти; відповідність технологій до навчання; гнучкість і мобільність; поєднання дистанційного навчання з існуючим формам освіти; економічність [2]. Для розвитку дистанційного навчання необхідні певні платформи, без яких воно неможливе.

Платформа – це програмне забезпечення для підтримки дистанційного навчання. На сьогоднішній день існує значна кількість платформ для організації дистанційного навчання, які поділяються на дві великі категорії: з закритим кодом (комерційні); відкритим кодом (поширюються безкоштовно) [3].

Для забезпечення дистанційного навчання використовуються комп'ютерні та телекомунікаційні технології й в першу чергу – Інтернет. До основних технологій дистанційного навчання в медицині належать: кейс-технологія, яка заснована на використанні наборів (кейсів) текстових, аудіо-візуальних і мультимедійних навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій із викладачами; ТВ-технологія базується на використанні систем телебачення для доставки навчально-методичних матеріалів та організації регулярних консультацій з тьюторами; веб-платформа для навчання – інтернет-інструменти для створення, редагування, керування й використання навчальних курсів і модулів; змішана технологія.

Для реалізації навчального процесу можуть бути задіяні різноманітні платформи, за допомогою яких можна вільно організувати онлайн-урок, відеоконференцію чи

вебінар у режимі реального часу, зокрема, це такі платформи: Facebook Live, Instagram Live, WiziQ, Periscope, Skype, Zoom.

З нашої точки зору, найбільш пристосованими і простими в користуванні для проведення навчального процесу є платформи ZOOM, Moodle і Google Classroom.

Zoom – це сервіс для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку, який використовують з наступних причин: проведення необмеженої кількості конференцій, та в безкоштовній версії; стабільна робота платформи; всі інструменти в руках організатора (під ключення і вимкнення звуку, відео); демонстрація екрану: будь-який учасник може поділитися трансляцією свого екрану. Адміністратор (ведучий) має змогу вибрати декілька учасників для одночасного показу екранів; доступна можливість коментування; в Zoom вмонтована інтерактивна дошка, її можна демонструвати всім учасникам; можливість проводити запис відеоконференції. Записи можна зберігати як на свій комп'ютер, так і у хмарне сховище Zoom; планування заходів, Zoom легко інтегрується в різні системи календарного планування, завдяки чому користувачам простіше координувати один із одним час зустрічі. Проте, існують і певні негативні сторони, до яких можна віднести хакерські атаки, під час яких можливе порушення конфіденційності учасників конференції, вилучення та присвоєння чужої інформації. При використанні платформи Zoom безкоштовно можна проводити відео зустрічі до 100 осіб терміном не більше 40 хвилин.

В залежності від цілей дистанційного навчання актуальним є використання платформи Google Classroom. За допомогою даної платформи можна реалізувати такі можливості: створити свій клас/курс; організувати запис здобувачів освіти на курс; ділитися необхідним навчальним матеріалом; запропонувати завдання для здобувачів; об'єктивно оцінювати завдання і стежити за їх прогресом; організувати спілкування. Серед переваг платформи Google Classroom можна назвати: безкоштовність у використанні; доступність для всіх власників особистого акаунта Google; є можливість публікувати теоретичні матеріали, завдання, виставляти оцінки в журналі, є календар. Серед недоліків платформи Google Classroom можна назвати: обов'язкова наявність електронної пошти; дуже бідний арсенал навчальних елементів; відсутність комунікації в реальному часі; певні складності з тестовими завданнями. Досвід організації дистанційного навчання в умовах карантинних обмежень (2020-2021 р.р.) показав, що найбільш оптимальним в організації було впровадження змішаної технології, яка включає кейс-технологію та Web-платформи для навчання. Студенти мають змогу одержати матеріали навчально-методичного комплексу, підготовленого викладачами кафедри, який містить робочі програми, сілабуси, календарно-тематичні плани, методичні вказівки для студентів із вивчення дисципліни, презентації лекцій, перелік питань до контролю практичних навичок, для складання підсумкового модульного контролю, підсумкової семестрової атестації. Складовою частиною навчально-методичного комплексу є навчальні посібники призначені для ефективної аудиторної та позааудиторної роботи студентів, а також для оптимізації самостійної підготовки студентів до ліцензійного іспиту «Крок 1». [1].

Edmodo – освітня технологічна платформа, що пропонує комунікацію, співпрацю та можливість тренерської роботи для загальноосвітніх шкіл, коледжів та викладачів. Мережа Edmodo дає викладачу змогу ділитися вмістом, створювати тести, вікторини та опитування, керувати спілкуванням з учнями, колегами та батьками.

У 2013 році освітня платформа Edmodo увійшла до списку «Кращих програм для вчителів» від PC Magazine [6]. Цією платформою переважно користуються викладачі навчально-наукового медичного інституту. Там вони розміщують навчальні матеріали, презентації, відео-файли для більш наглядного та детального поглиблення в поточну тематику заняття. На заключному етапі підключають базу тестів для самопідготовки до ліцензійного іспиту «КРОК Б», «КРОК М» та «КРОК 1» відповідно поточної теми. В

Edmodo запущена пошукова система навчального відео Askmo: пошук ґрунтується на відео, яким викладачі ділилися під час підготовки та проведення навчальних занять і можуть бути за потребою інстальовані.

Впровадження інноваційних технологій, особливо під час дистанційного навчання, стимулюють роботу викладача, підвищують його професійний рівень. Оскільки організація навчального процесу потребує постійного педагогічного пошуку розробки і додавання нових інноваційних методів навчання.

Список використаних джерел

1. Аналіз результатів складання ліцензійного інтегрованого іспиту КРОК в Українській медичній стоматологічній академії студентами медичного факультету № 1 / Луценко Р. В., Рябушко М. М., Сидоренко А. Г., Чечотіна С. Ю., Луценко О. А. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2020. Т. 20, вип. 4 (72). С. 192–197.

2. Полянська В. П., Звягольська І. М., Дерев'янка Т. В. Педагогічно-організаційні аспекти дистанційного навчання в медицині. *Актуальні проблеми сучасної медицини. Вісник Української медичної стоматологічної академії*. 2021. Т. 21, № 1. С. 137–141.

3. Сисоєва С. О., Осадча К. П. Системи дистанційного навчання: порівняльний аналіз навчальних можливостей. URL: <http://www.academia.edu/931578> (дата звернення: 01.11.2021).

4. Шаров В. С. Дистанционное обучение форма, технология, средство. *Известия Российского педагогического университета им. А. И. Герцена*. 2009. № 94. С. 226–240.

5. 290 million students out of school due to COVID-19: UNESCO releases first global numbers and mobilizes response. UNESCO (4 March 2020).

6. Back to School: The Top Apps for Teach Idvm jh oPAskojyoers. *Fast Company*. Aug 21, 2013.

Олександра ПОЛИВ'ЯНА

СУЧАСНІ АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні, у час кардинального реформування вітчизняної системи вищої освіти, до науково-педагогічних працівників висуваються високі вимоги. Викладач має володіти багатьма компетентностями, бути мобільним, організованим, пунктуальним, зразком для наслідування тощо; сміливо можна говорити, що модель сучасного викладача розширилася і доповнилася такими якостями, знаннями, вміннями й навичками, їх динамічною комбінацією (компетентностями), яких ще не було в ній до недавнього часу. Проте, незважаючи на фактично необмежені властивості людського мозку, і враховуючи всю динаміку сучасного життя, а також той факт, що час зараз плине швидше (дослідники стверджують, що на третину), перед суспільством постає важливе завдання – зберегти інтелектуальний потенціал нації, забезпечити викладачів нормальними умовами професійної діяльності, підтримати їх і за рахунок цього мати високопрофесійних фахівців – випускників закладів вищої освіти (ЗВО).

Цьому має сприяти, насамперед, озброєння викладача сучасними досягненнями науки й техніки, і, зокрема, інформаційно-комунікаційними технологіями. Саме вони полегшують професійну діяльність викладача, допомагають збирати, оброблювати, обмінюватися, поширювати інформацію і слугують людині як унікальний феномен. Для того, щоб спрямувати свої зусилля на підготовку висококваліфікованого фахівця, викладач повинен сам володіти цифровою компетентністю на високому рівні; керівник же структурного підрозділу зобов'язаний комплексно володіти інформаційно-